

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๖/๒๕๖๓

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สิงหาคม ๒๕๖๓

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

จัดทำโดย

นายณัฐ ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
ร้อยตำรวจเอกหญิง วิริญญา ประสพสุข	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายบุญสงค์ ทองอินทร์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นายธีรพัฒน์ พิเชฐวงศ์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวศิริพร แซ่ลี	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้แถลงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งได้กล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สรุปได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาลสำหรับการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ไม่ใช่ศาลยุติธรรมและศาลทหาร และในระหว่างเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจศาล ให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔ วรรคสาม)

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://library2.parliament.go.th/library/home.html> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๔ ในหน้าที่ ๑๐

(๓) กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด (เพิ่มมาตรา ๑๘ วรรคสอง)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ บังคับใช้มาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางมาตรามีข้อขัดข้องในการบังคับใช้หรือในทางปฏิบัติ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาลสำหรับการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ไม่ใช่ศาลยุติธรรมและศาลทหาร และในระหว่างเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจศาล ให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้ แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน รวมทั้งกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด และให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นของร่างพระราชบัญญัติ

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้แถลงความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สรุปได้ ดังนี้

สืบเนื่องจากประเทศไทยมีศาลซึ่งทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดคดีหลายศาล ได้แก่ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น ซึ่งที่ผ่านมาได้มีสภาพปัญหาในเรื่องเขตอำนาจศาล และการใช้อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งของศาล กล่าวคือ กรณีเมื่อมีการฟ้องคดีไว้ที่ศาลใดศาลหนึ่งแล้วปรากฏว่าศาลนั้นไม่ควรที่จะรับคำฟ้องไว้พิจารณาเนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจในการพิจารณาคดีของศาลอื่น หรือเป็นกรณีที่คู่ความนำคดีไปฟ้องต่างศาลกันแต่ปรากฏผลของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่มีความขัดหรือแย้งกันจนทำให้เกิดความยุ่งยากในการบังคับคดีหรือ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

การปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ทั้งนี้ จากสภาพปัญหาดังกล่าวในประเทศที่มีระบบกฎหมายเดียวกันได้กำหนดให้มีองค์กรกลางเพื่อทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เช่น ประเทศฝรั่งเศส และประเทศเยอรมนี เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยได้มีการนำระบบดังกล่าวมาใช้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน คือให้มีคณะกรรมการกลางเพื่อทำหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ ประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีก ๔ คน เป็นกรรมการ แต่โดยที่ในปัจจุบันได้มีเรื่อง que se que ที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเป็นจำนวนมากและมีประเด็นที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงเห็นสมควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๑) ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ กำหนดให้ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ให้ศาลที่รับฟ้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็วเพื่อจัดทำความเห็น จึงเกิดปัญหาว่าในบางครั้งอาจเป็นช่องทางในการถ่วงเวลาหรือชะลอเรื่อง ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงเห็นสมควรกำหนดให้ศาลที่รับฟ้องมีอำนาจใช้ดุลพินิจได้ว่าควรที่จะรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว หรือจะดำเนินการพิจารณาสืบพยานต่อไปเพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วก็ได้

๒) ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ กำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลต้องดำเนินการพิจารณาคำร้องขอให้วินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ขัดแย้งกันให้เสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ซึ่งในปัจจุบันเมื่อคดีเพิ่มมากขึ้นและบางครั้งมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ดังนั้น จึงเห็นสมควรเพิ่มระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องของคณะกรรมการฯ ออกไปเป็น ๖๐ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการฯ มีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการฯ ลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓) เห็นสมควรกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด โดยเฉพาะการศึกษา ค้นคว้า และการแปลเอกสารเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลในระบบกฎหมายต่างประเทศ รวมทั้งการกำหนดให้ผู้ช่วยเลขานุการฯ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หลังจากที่ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้แถลงความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีความสำคัญและสอดคล้องกับหลักการในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของคู่ความในคดี และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล โดยเฉพาะเรื่องเขตอำนาจศาล และการขัดกันแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ซึ่งหลักการดังกล่าวจะช่วยแก้ไขปัญหาในเรื่องกระบวนการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เรื่องวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา และการออกข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับวิธีการนำเสนอ การพิจารณาและการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล รวมทั้งกระบวนการดังกล่าวจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติดังเช่นที่ผ่านมาในอดีต ไม่ทำให้เกิดการประวิงคดี และทำให้การพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดคดีของศาลมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมมากยิ่งขึ้น

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง มีหลักการสำคัญที่กำหนดให้คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องสามารถยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรมหรือศาลทหารเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องของเขตอำนาจศาลได้ก่อนวันสืบพยาน และในกรณีของศาลปกครองที่จะต้องยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลา ยื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี เนื่องจากหากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วศาลปกครองจะกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริงและกำหนดวันนั่งพิจารณาคดีเพื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่งต่อไป นอกจากนี้ ในร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ยังได้กำหนดให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจว่า

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

จะมีอำนาจพิจารณาคดีได้ต่อไปหรือไม่ เพื่อมิให้เกิดความล่าช้าหรือมีการประวิงคดี รวมทั้งได้มีการกำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลสามารถที่จะมีมติให้ขยายระยะเวลาการพิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่ยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จออกไปได้ไม่เกิน ๓๐ วัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย

๒.๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จนถึงฉบับปัจจุบัน ได้มีการกำหนดหลักการที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ตามที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของระบบศาลจากระบบศาลเดี่ยวเป็นระบบศาลคู่ และได้มีการประกาศใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลซึ่งประเทศไทยได้นำระบบดังกล่าวจากต่างประเทศมาปรับใช้ อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลของแต่ละประเทศอาจมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ในประเทศฝรั่งเศสได้มีการจัดตั้งศาลชี้ขาดคดีขัดกัน (Tribunal des Conflits) โดยมีอำนาจในการพิจารณาทั้งประเด็นการขัดกันในทางบวก (conflit positif) ซึ่งเป็นกรณีที่แต่ละศาลต่างมีความเห็นว่าเรื่องที่ตนรับไว้พิจารณาคดีอยู่ในเขตอำนาจของตน การขัดกันในทางลบ (conflit négatif) ซึ่งเป็นกรณีที่แต่ละศาลต่างปฏิเสธที่จะไม่รับคดีไว้พิจารณาโดยมีเหตุผลว่าคดีดังกล่าวมิได้อยู่ในเขตอำนาจของตน และการขัดกันแห่งคำพิพากษา (conflit de jugement) ซึ่งเป็นกรณีที่แต่ละศาลต่างได้พิจารณาคดีที่อยู่ในอำนาจของตนโดยมีใจทักและข้อเท็จจริงเป็นเรื่องเดียวกัน แต่ปรากฏผลคำพิพากษาของแต่ละศาลมีความขัดแย้งกันอันเป็นเหตุให้ใจทักถูกปฏิเสธความยุติธรรม ดังนั้น จึงมีประเด็นข้อสังเกตว่าจากรูปแบบที่มีการขัดกันทั้ง ๓ รูปแบบดังกล่าว ได้แก่ การซ้ำซ้อนกันระหว่างอำนาจหน้าที่ของศาล การปฏิเสธอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และการขัดกันแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล จะมีกระบวนการที่ศาลและคู่ความในคดีจะต้องดำเนินการอย่างไร

๒.๔ เห็นชอบด้วยกับการกำหนดเพิ่มระยะเวลาการพิจารณาคำร้องของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ตามที่ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กำหนดให้คณะกรรมการฯ พิจารณาคำร้องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้เสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการฯ มีมติรับเรื่อง และถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการฯ ลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว จากเดิมที่กำหนดให้คณะกรรมการฯ ต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการฯ ลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน ๓๐ วัน

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๒.๕ ตามที่ร่างมาตรา ๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลา ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดังนั้น จึงมีประเด็นข้อสังเกตว่า หากปัจจุบันมีคดีที่ค้างการพิจารณา อยู่ในศาลทหาร และยังไม่ได้มีการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจของศาลทหารดังกล่าว ตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องจะสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยว่าเรื่องนี้ไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลทหารได้หรือไม่

๒.๖ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการดำเนินการในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ก็ให้คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องเพื่อให้พิจารณาจัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความ ร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจเพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตนหรือไม่ ซึ่งหากทั้งสองศาลมีความเห็นตรงกันว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง ศาลที่ส่ง ความเห็นก็จะมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ แต่หากเป็นกรณีที่ศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาล ในคดีนั้น ศาลที่ส่งความเห็นก็ต้องส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เป็นผู้ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัย ดังนั้น จึงมีประเด็นข้อสังเกตว่า ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มี การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการภายหลังจากที่คณะกรรมการฯ ได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว หรือไม่ อย่างไร หรือมีระบบที่สามารถดำเนินการโอนคดีได้โดยอัตโนมัติไว้แล้วหรือไม่ และผู้ใดจะต้อง เป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดภาระกับประชาชนหรือคู่ความที่จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๒.๗ เห็นชอบด้วยกับหลักการตามร่างมาตรา ๕ เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘ และ ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่กำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด อำนาจหน้าที่ระหว่างศาล จำนวน ๒ คน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการ วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจ หน้าที่ระหว่างศาลกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัวและมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีจำนวนคดีที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดเพิ่มมากขึ้น โดยเมื่อมีการกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการฯ ขึ้นก็มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาไว้ด้วย

อย่างไรก็ตาม มีประเด็นข้อสังเกตว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รับหลักการแห่งร่างพระราชกฤษฎีกาประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีจะต้องออกเป็นกฎหมายให้มีผลใช้บังคับโดยอาศัยอำนาจตามความในร่างมาตรา ๖ แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งในปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา จึงอาจเกิดปัญหากรณีความชอบด้วยกฎหมายในการออกพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวซึ่งกฎหมายแม้บทยังมีผลใช้บังคับว่าจะสามารถกระทำได้หรือไม่ รวมทั้งควรมีการกำหนดอัตราค่าตอบแทนสำหรับตำแหน่งคณะกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการฯ ให้มีความเป็นมาตรฐานและสอดคล้องกับตำแหน่งอื่นของศาลที่มีคุณสมบัติและลักษณะงานประเภทเดียวกัน

๓. รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) และนางสาววรมน รามางกูร ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

๓.๑ สำหรับกระบวนการในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลนั้นในปัจจุบันได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้ในกรณีที่มีผู้ฟ้องคดีต่อศาลใดศาลหนึ่ง ถ้าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งยื่นคำร้องโต้แย้งต่อศาลที่รับฟ้องเนื่องจากเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง กรณีดังกล่าวกฎหมายกำหนดให้ศาลที่รับฟ้องทำความเห็นในเรื่องเขตอำนาจศาลว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของศาลตนหรือไม่ และให้ส่งความเห็นนั้นเป็นหนังสือไปให้ศาลที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว เพื่อให้อีกศาลหนึ่งพิจารณาว่ามีความเห็นพ้องกับศาลที่รับฟ้องหรือไม่ โดยหากทั้งสองศาลมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าศาลที่ส่งความเห็นเป็นศาลที่มีเขตอำนาจ ก็ให้ศาลที่รับความเห็นแจ้งไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป แต่ถ้าเห็นพ้องกันว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง ก็ให้ศาลที่รับความเห็นแจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรมเพื่อให้คู่ความนำคดีไปฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจที่ถูกต้องต่อไป

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

อย่างไรก็ตาม ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อคณะกรรมการฯ ได้วินิจฉัยในทางใดทางหนึ่งแล้ว กล่าวคือ หากวินิจฉัยแล้วเห็นว่า คดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลที่รับฟ้องก็ให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แต่ถ้าวินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ก็จะมีหนังสือแจ้งคำสั่งไปยังศาลนั้น เพื่อให้ศาลที่รับฟ้องส่งโอนคดีหรือส่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

สำหรับกรณีตามประเด็นข้อสังเกตที่ว่าหากปัจจุบันมีคดีที่ค้างการพิจารณาอยู่ในศาลทหาร และยังไม่ได้มีการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจของศาลทหารดังกล่าวตามกฎหมายที่ใช้บังคับ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องจะสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยว่าเรื่องนี้ไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลทหารได้หรือไม่นั้น พิจารณาได้ว่าเมื่อร่างมาตรา ๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดังนั้น สำหรับกรณีของศาลทหารซึ่งมิใช่กรณีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้กำหนดข้อยกเว้นเกี่ยวกับระยะเวลาการยื่นคำร้องดังกล่าวไว้ จึงสามารถยื่นคำร้องเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจของศาลทหารได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๓.๒ สำหรับประเด็นข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างมาตรา ๕ เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘ และร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่กำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล จำนวน ๒ คน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด และให้ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รับหลักการแห่งร่างพระราชกฤษฎีกา ประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. .... ก่อนที่รัฐสภาจะให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่รัฐสภาซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายบริหารในการออกพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับประโยชน์ตอบแทนสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว สามารถที่จะกระทำได้หรือไม่ อย่างไร นั้น

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

เนื่องด้วยคณะรัฐมนตรีได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติไว้ว่า กฎหมายใดที่เมื่อมีกฎหมายแม่บทซึ่งกำหนดให้ต้องมีกฎหมายลำดับรองขึ้นใช้บังคับ หากหน่วยงานผู้เสนอร่างกฎหมายสามารถที่จะดำเนินการได้ก็ให้เสนอร่างกฎหมายลำดับรองมาพร้อมกับร่างกฎหมายแม่บทเพื่อให้คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาประกอบกันไป ดังนั้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างมาตรา ๖ กำหนดให้ต้องมีการออกพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้มีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติ หน่วยงานผู้เสนอร่างกฎหมายจึงได้เสนอร่างพระราชกฤษฎีกามาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับดังกล่าว ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้รับหลักการแห่งร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว และได้ส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณารูปแบบและเนื้อหาของร่างพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการกำหนดอัตราประโยชน์ตอบแทนซึ่งปัจจุบันได้กำหนดให้ได้รับประโยชน์ตอบแทนเป็นรายเดือนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้ โดยร่างพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าวจะสามารถดำเนินการประกาศให้มีผลใช้บังคับต่อไปได้ก็ต่อเมื่อร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาและได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ส่วนการกำหนดเบี้ยประชุมของตำแหน่งอื่นได้แก่ ประธานกรรมการ กรรมการ และเลขานุการ ซึ่งได้มีการกำหนดอัตราประโยชน์ตอบแทนตามกฎหมายเดิมไว้แล้ว การเสนอร่างกฎหมายในครั้งนี้จะดำเนินการปรับแก้ไขได้ต่อไป

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ด้วยคะแนนเสียง ๓๘๒ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มี และงดออกเสียง ๒ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๙ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการวิสามัญ มีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

<https://bit.ly/2Qc3j81>

๒. เอกสารประกอบการพิจารณา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ (อ.พ. ๑๙/๒๕๖๓)

<https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/564531>

๓. บันทึกการประชุม ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse.php?m_id=4216#!

๔. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse.php?m_id=4216#!